

ОБЛІКОВА ПОЛІТИКА ЯК ЕЛЕМЕНТ ЗВІТНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

І.В. Колос, канд. екон. наук, доцент

Національний університет харчових технологій

Сучасні виклики світових тенденцій економічного розвитку і зміни законодавства з формування звітності й використання її для обґрунтування й ухвалення раціональних економічних рішень спонукають вітчизняні підприємства до перегляду методів, способів, прийомів, процедур організації, методології та

технології облікового процесу з урахуванням встановлених державою загальних правил бухгалтерського обліку і вибору альтернатив в межах визначених чинними нормативно-правовими актами і рекомендованих міжнародними стандартами. За таких умов облікова політика підприємства стає одним з найважливіших внутрішніх регламентів, що чинить суттєвий вплив на величину основних показників діяльності як собівартість продукції, прибуток, податок на прибуток, показники фінансового стану.

Мета роботи полягає в обґрунтуванні облікової політики як елемента звітності сучасного підприємства.

Термін «облікова політика» Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» закріплено як сукупність принципів, методів і процедур, що використовуються підприємством для складання та подання фінансової звітності [1, ст. 1]. У МСБО 8 під обліковою політикою розуміють певні принципи, основи, домовленості, правила та практика, застосовані суб'єктом господарювання при складанні та поданні фінансової звітності [2, с.2]. Розкриття підприємством облікової політики в частині методів оцінки, їх суттєвих змін та відповідності принципу безперервності розглядається як ключовий елемент фінансової звітності [3, п. 24].

Відповідно до підходу Міжнародного Комітету з інтегрованої звітності передбачається розкриття фактичної і прогнозної інформації через цілісну систему фінансових і нефінансових показників щодо діяльності суб'єкта господарювання [4]. З урахуванням вимог Директиви 2013/34/ЄС інтегрована звітність охоплює: (1) фінансову звітність; (2) управлінську звітність; (3) статистичні звіти і спостереження; (4) звітність зі сталого розвитку; (5) звіт про управління; (6) звіт про ризики і можливості [3].

Враховуючи викладене вище, запропоновано авторське визначення облікової політики як зведення нормативно встановлених і напрацьованих практикою принципів, правил, методів та процедур ведення обліку з метою формування інтегрованої звітності суб'єкта господарювання для задоволення інформаційних потреб різних груп користувачів. Облікова політика повинна забезпечити розкриття інформації: (1) зіставної й еквівалентної на підставі дотримання принципів безперервності, обачності, нарахування та відповідності доходів і витрат та інших принципів; (2) суттєвої, що має обумовлюватися визнанням, оцінюванням, відображенням, представленням, розкриттям та консолідацією даних; (3) достовірної шляхом дотримання принципу історичної (фактичної) собівартості в процесі оцінювання за ціною придбання чи вартістю виготовлення [1, ст. 4, ст. 8 п. 5; 2, с. 4-5; 3, п. 16-19].

Для досягнення цілей підприємства доречним є формування облікової політики як елемента інтегрованої звітності, в тому числі фінансової, для цілей управління підприємством і оподаткування. Основними цілями облікової політики підприємства доцільно виділяти в частині: фінансового обліку – задоволення потреб широкого кола зацікавлених осіб в інформації про результати діяльності підприємства; управлінського обліку – надання інформації менеджерам і персоналу для обґрунтування управлінських рішень в межах компетенції; податкового обліку – забезпечення фахівців економічних служб інформацією для оптимізації податкового навантаження в межах норм чинного законодавства, а також мінімізації штрафних санкцій; обліково-аналітичного забезпечення – задоволення потреб широкого кола зацікавлених сторін в достовірній інформації для збалансованого і комплексного

аналізу розвитку і діяльності підприємства, його стану з урахуванням масштабу і специфіки бізнесу, ризиків та невизначеності.

Автором в опублікованих працях обґрунтовано структурні складові облікової політики [5], запропоновано структуру і основний зміст Положення про облікову політику в розрізі семи розділів [6], що доцільно доповнити Розділом: Методичні засади обліково-аналітичного забезпечення.

Отже, рівень обґрунтованості, повноти, відповідності вимогам діючих нормативно-правових актів, врахування рекомендацій міжнародних і вітчизняних професійних і консалтингових організацій при формуванні облікової політики сприятиме достовірному і достатньому розкриттю інформації у звітності сучасного підприємства з орієнтацією на задоволення потреб широкого кола користувачів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV, зі змінами та доповненнями [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/996-14>. – Назва з титул. екрану.

2. МСБО 8 «Облікові політики, зміни в облікових оцінках та помилки» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: [http://www.minfin.gov.ua/file/link/394612/file/IAS%2008%20\(ed_2013\)ua.pdf](http://www.minfin.gov.ua/file/link/394612/file/IAS%2008%20(ed_2013)ua.pdf).

3. DIRECTIVE 2013/34/EU OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 26 June 2013 on the annual financial statements, consolidated financial statements and related reports of certain types of undertakings [Electronic resource]. – Mode of access: <http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/HTML/?uri=CELEX:32013L0034&rid=53>.

4. На один шаг ближе к интегрированной отчетности. Новый подход в XXI веке [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.ifrs.ru/upload/IR-Discussion-Paper-2011_single-rus.pdf.

5. Колос І.В. Сучасні підходи до формування складових облікової політики підприємства / І.В. Колос // Вісник КНУТД. – 2009. - № 5. – С. 47 – 54.

6. Голубева Т.С. Сучасні підходи до формування облікової політики на промисловому підприємстві / Т.С. Голубева, І.В. Колос // Вісник КНУТД. – 2010. - № 6. – С. 182 – 188.